

עת"א 48995/11/17 - חסן אבו הדואן נגד מדינת ישראל, שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 48995-11-17 אבו הדואן(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח' תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני כבוד השופטת דבורה עטר
מבקשים
נגד
משיבים
1. מדינת ישראל
2. שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים

החלטה

1. בעתירה שלפני מלין העותר על סירובו של המשיב לקזז מתקופת מאסרו 36 ימים שריצה כמאסר בגין אי תשלום קנס (להלן: "**מאסר חלף קנס**").
2. ביום 14/6/16 גזר בית משפט השלום בירושלים את דינו של העותר, במסגרת ת"פ 13411-12-12 והשית עליו 14 חודשי מאסר בפועל וקנס בסך של 50,000 ₪ או 210 ימי מאסר תמורתו. מאחר והעותר לא שילם את הקנס במועדו, הוצאה נגדו פקודת מאסר והוא החל בריצוי מאסר חלף קנס. פקודת המאסר בוטלה לאחר שהעותר נשא בתשלום קרן הקנס, בסך של 50,000 ₪ ולאחר שריצה 36 ימי מאסר חלף קנס.
3. ב"כ העותר הפנו את בית המשפט להוראות פקודת הנציבות 04.23.00 (להלן: "**הפקודה**") ולנספחים המצורפים אליה. בהסתמך על פסיקה שהגישו טענו כי יש באי מילוי הוראות הפקודה ככתבן וכלשונן, על ידי המשיב, לרבות החתמת העותר על הטפסים המצורפים אליה, משום פגיעה מהותית בזכויותיו של העותר, המובילה לקבלת העתירה.
4. בהסתמך על פסיקה שהגישו מטעמה, טענה ב"כ המשיבים כי יש במסמכים שהוצגו לבית המשפט כדי להצביע על תקינות ההליך ולהוביל לדחיית העתירה.

דין והכרעה

5. מכוח סעיף 71(ה) לחוק העונשין התשל"ז-1977: "**מי שהוטל עליו מאסר בשל אי תשלום קנס ישא אותו בנוסף לכל מאסר אחר, לרבות מאסר בשל אי-תשלום קנס אחר, בין שהמאסר האחר הוטל באותו משפט ובין שהוטל במשפט אחר, זולת אם הורה בית המשפט הוראה אחרת.**"

6. ריצוי מאסר חלף קנס קודם אם כן לכל מאסר פלילי אחר ולצורך נשיאתו יופסק ריצוי המאסר הפלילי ויושלם, לאחר תום המאסר חלף קנס.
- הלכה היא כי ככלל לאחר שהופעלה פקודת מאסר, לא ניתן יהיה לבטל ימי מאסר חלף קנס שרוצו בפועל.
7. נוכח האמור נקבע כי אסיר שהוטל עליו קנס ומאסר חלף קנס בצדו, יזומן לראיון בעת קליטתו לבית הסוהר, על מנת להבהיר לו את מכלול המשמעויות הנובעות מאי תשלום הקנס במועדו וריצוי מאסר חלף קנס. לרבות העובדה כי תקופת המאסר חלף קנס שרוצתה אינה ניתנת לביטול למפרע על ידי תשלום הקנס כמפורט בנספח א' לפקודה שעניינו **"טופס הודעה לאסיר בדבר קנס"** (להלן: **"טופס א"**).
- טופס א' יחתם על ידי קצין הכליאה במעמד הראיון וגם האסיר יתבקש לחתום עליו ולאשר שהבין את שהוסבר לו (**ס' 6 לפקודה**).
8. כציון דרך נוסף נקבע מועד קבלת פקודת מאסר בגין אי תשלום קנס. באותה העת תובהר לאסיר בין היתר זכותו להגשת בקשה לבית המשפט לדחיית מועד ביצוע העונש בגין אי תשלום הקנס, כמפורט בנספח ב' לפקודה **"טופס הפעלת פקודת מאסר בשל אי תשלום קנס"** (להלן: **"טופס ב"**).
- טופס א' יחתם על ידי קצין הכליאה במעמד הראיון וגם האסיר יתבקש לחתום עליו ולאשר שהבין את שהוסבר לו (**ס' 7 לפקודה**).
- מן הכלל אל הפרט**
9. בהקשר לטופס א' עלה כי המשיב פעל על פי הוראות הפקודה ויידע את העותר ביום 23/4/17 אודות האפשרויות העומדות בפניו וכלל ההשלכות הנובעות מאי תשלום הקנס במועדו. לרבות היות המאסר בשל אי תשלום הקנס קודם לכל מאסר פלילי אחר ותוך מתן דגש לעובדה **"כי לא ניתן לשלם בדיעבד את המאסר שרוצה חלף קנס ולבטל את התקופה למפרע"**.
- העותר סירב לחתום על הטופס.
10. ביום, 14.5.17 הועברה לידיעת העותר **"דרישה נוספת לתשלום הקנס"** וגם בה הובהרו לו ההשלכות הנובעות מאי תשלום הקנס במועדו וכן האפשרויות העומדות בפניו, תשלום הקנס או הגשת בקשה להסדר חוב למרכז לגביית קנסות, תוך ציון שלא תשלח אזהרה נוספת.
11. באותו היום, 14.5.17 הועברה לעותר **"הודעה בטרם הוצאת פקודת מאסר חלף קנס"** ובה עודכן אודות דרכי הפעולה העומדות בפניו, נכון לשלב זה ואישר זאת בחתימת ידו.
12. בפועל אף נמצאנו למדים כי לאחר מועד זה נקט העותר בהליכים ופנה בבקשה למרכז לגביית קנסות לדחיית מועד תשלום החוב ולתשלומו לשיעורין.
13. לאחר הוצאת פקודת המאסר וטרם הפעלתה הודע דבר קיומה לעותר והוא אישר קבלתה בחתימת ידו.

14. אשר למועד הפעלת פקודת המאסר, למותר לציין כי על המשיב למלא אחר הוראות הפקודה ככתבן וכלשונן ובענייננו, נמצאנו למדים כי לא החתים את העותר על טופס ב' שעניינו כניסתה של פקודת המאסר לתוקף.

15. עם זאת, כעולה ממזכר שנערך על ידי רשם בימ"ר מגן ניצן ביום 6.8.17 הגם שטופס ב' לא מולא, העותר עודכן במפורש על הפעלתה של פקודת המאסר חלף קנס ואף הוסבר לו ברוח האמור בטופס ב' כי לאחר תחילת ריצוי המאסר חלף קנס, לא ניתן יהיה לשלם את הקנס בדיעבד אלא רק את חלקו היחסי, שטרם רוצה תוך פניה למרכז לגביית קנסות, לחשב את סכום הקנס בהתאם למספר הימים שרוצו. עניין זה האחרון הודגש בפני העותר גם בעבר בגדרו של טופס א'.

גם החלק בטופס ב' הנוגע לאופן ריצוי מאסר חלף קנס תחילה, תוך הפסקת ההליך הפלילי, הובהר לעותר במפורש כבר בטופס א'.

14. בנסיבותיו של ההליך שלפני ובבחינת מהותם של הדברים בראי הפקודה והתכלית לשמה הותוותה, ובשים לב לפעולות שננקטו בעניינו של העותר והמידע שהובא בפניו, לא מצאתי כי היה בפגם שנפל בהתנהלות המשיבה, קרי אי העמידה בדרישה למילוי טופס ב' כשלעצמה, כדי להוביל לקבלת העתירה.

15. אשר על כן אני מורה על דחיית העתירה.

ניתנה היום, כ"ו שבט תשע"ח, 11 פברואר 2018, בהעדר הצדדים.